

KOHTUTÄITURITE JA PANKROTIHALDURITE KODA

Justiitsministeerium

kodifmaksejouetus@just.ee

Teie 14.08.2015 nr 7-7/5657

Meie 23.09.2015 nr 4-1/15-111

ARVAMUS JA ETTEPANEKUD seonduvalt maksejouetusõiguse reformi ettevalmistamisega

Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda (edaspidi Koda) tänab võimaluse eest osaleda Justiitsministeeriumi 2015.a. tööplaani punktis 49 nimetatud maksejouetusõiguse revisjoni ettevalmistamisel ja läbiviimisel. Koja seisukohtade esitamisel oleme võtnud arvesse, et revisjoni ettevalmistava etapi eesmärgiks on selgitada välja üldine revisjoni vajadus ja ulatus, kaardistada praktikas tekkinud probleemid ja koostatakse lähteülesanne, mille põhjal otsustatakse edasised võimalikud tegevused.

Kinnitame, et Koja hinnangul on maksejouetusõiguse revisjoni korraldamine vajalik ja sellega ei saa viivitada. Koda on revisjoni korraldamise vajadust eelnevalt korduvalt ära märkinud ning jääb eelnevalt esitatud seisukohale, et revisjon peab hõlmama kogu maksejouetusmenetlusega, sealhulgas ka vastava täitemenetluse valdkonna regulatsiooniga seonduvat temaatikat. Lahendamist vajavaid küsimusi on palju ning olukorras, kus kehtiv regulatsioon (s.h karistusseadustiku maksejouetusvaldkonda puudutav osa) ei toimi ning reeglite rikkumine põhjustab probleeme, on lahenduste otsimine igati põhjendatud. Koja poolt nelja viimase aasta jooksul esitatud pankrotiõiguse ja täitemenetluse regulatsiooni muudatusettepanekud (pankrotiõiguse valdkonna muudatusettepanekud on lisatud parandatud ja täiendatud versioonis, Lisa nr 1; täitemenetluse regulatsiooni eelnevalt esitatud muudatusettepanekute osas hetkel täiendusi ei ole, Lisa nr 2) annavad hea ülevaate sellest, kui võrd palju on küsimusi, mis vajavad reguleerimist.

Maksejouetusõiguse ja sellega seonduv täitemenetluse senine regulatsioon ei ole andnud soovitud tulemusi, kuna see :

1. ei toeta majanduskuritegude eest vastutusele võtmist ja taga vajalike ärikeeldude rakendamist;
2. ei ole toetatud vajalike rahaliste ja muude ressurssidega, s.h ei täida haldurite institutsiooni toimivuse ja jätkusuutlikkuse tagamise eesmärki haldurite tasude süsteem;
3. pole taganud vastutust maksejouetuse põhjustamise eest ;
4. ei taga menetluste läbiviimise efektiivsust ja kiirust.

Registrikood 74002523

Parda 4
10151 Tallinn

tel/faks 646 3773

info@kpkoda.ee

SEB pank
a/a EE65101022011133018

Vastates Teie poolt esitatud on Koda käesoleva hetke seisuga valmis esitama alljärgnevad seisukohad, mida revisjoni kavandamisel võiks arvesse võtta.

I Koja hinnangul:

1. Kehtivat õigust tuleks täiendada, s.h. pärandvara pankroti regulatsiooni osas, mis vajab olulist täpsustamist. Analüüsida tuleb vajadust täiendada piiriülese maksejõuetuse regulatsiooni.
2. Eesti maksejõuetusõiguses on vajadus mõne uue instituudi järgi, nt *pankrotiombudsman*, pankroti väljakuulutamiseks ja erikontrolli teostamiseks nõ kahtlusi tekitavates varatutes menetlustes riigi poolt finantseeritava ja Koja poolt täidetava ülesandena.
3. Maksejõuetusmenetluse tõhusust tuleb tõsta, sh lühendada menetluse läbiviimisele kuluvat aega, tagada pankrotiavalduse õigeaegne esitamine, tagada võlausaldajate nõuete suurem rahuldamine.
4. Maksejõuetusmenetluse regulatsioon ei taga isikute õiguste ja kohustuste piisavat tasakaalustatust.
5. Laiendada tuleb isikute ringi, kellelt oleks võimalik menetluskulusid sisse nõuda, selles osas on Justiitsministeerium juba varasemalt vastavat seadusemuudatust menetlenud.
6. Saneerimismenetlus ning võlgade ümberkujundamise ja võlakaitse menetlus ei vasta eesmärkidele ja vajadustele.
7. Kaaluda võib ühtse kontaktpunkti kujundamist info koondamiseks maksejõuetusmenetluste kohta Koja baasil.

II Koja seisukohad detailsemalt:

1. Menetluse efektiivsuse tõstmiseks peame vajalikuks rakendada kompleksset lähenemist ning sisse viia vajalikud täiendused kogu maksejõuetuse regulatsioonis, sealhulgas sellega seonduvas täitemenetluse regulatsioonis ja menetlusõiguses, et tagada muuhulgas ka kohtumenetluse kiiruse tõstmine. Koja hinnangul tuleb kaaluda kohtunike poolt pakutud lahendust rakendada menetluste suuremat standardiseerimist.
2. Eesmärk on juhatuse liikmete ja ettevõtte tegevusest tegelikult kasu saajate tsiviilvastutuse suurendamine juhuks, kui ettevõtet ei juhita korraliku ettevõtja hoolsusega, ei täideta õigusaktidest tulenevaid nõudeid.
3. Analüüsi vajab vangide pankrotiavalduste menetlemisega seonduv.

4. Töötukassale dokumentide esitamine (palgalehed, arvestused keskmise töötasu ja puhkusetasu osas, jms) nõuab oluliselt halduri tööaega ja pikendab menetlust. Need küsimused peaks lahendama Eesti Töötukassa koostöös Maksu- ja Tolliametiga, kellel on selle jaoks vajalikud andmed olemas.
5. Nõuete vaidlustamine on tehtud liiga lihtsaks ning seda saab teha jätkuvalt ilma aluseta, samas tunnustamise hagide menetlemine on väga aeganõudev. Ühe lahendusena tuleks vaidlused nõude tunnustamise osas lahendada hagita menetluses.
6. Tehingu tagasivõitmise kohtumenetlus kestab tavapäraselt üle kahe aasta, samas kui seda protsessi aitaks kiirendada kohtute efektiivsuse tõstmine.
7. Pandipidajale võiks raha välja maksta kohe peale pandiga koormatud vara müüki. Selleks saab lihtsustada jaotusettepanekut ja selle kinnitamist (nt viia sarnasele kujule täitemenetluse tulemi jaotuskavaga).
8. Vajalik oleks omavahel rohkem siduda erinevad maksejõuetusmenetlused ning üleminekud ühest menetlusest teise.

Lahenduse otsimisel peame oluliseks arvesse võtta Skandinaavia-Balti maksejõuetuse võrgustiku poolt esitatud soovitusi, et Skandinaavia-Balti regioonis oleks maksejõuetuse regulatsioonid võrdlemisi ühtlustatud.

Koja hinnangul on oluline, et me suudaks kasutusele võtta Soomes rakendatud põhimõtte, mille kohaselt varatu pankrotimenetlus jätkub vajadusel täiendava riiklikult finantseeritud erikontrolliga, kui pankrotipesas raha ei ole ning on põhjendatud vajadus välja selgitada pankroti põhjustega seonduvad asjaolud. See aitaks paremini mõista ka pankrottide põhjust, oleks ärikeskkonda tervendav ning aitaks kaasa valdkonna õigusloome arendamisele.

Koja juures kaalume pankrotimenetluse nõukoja asutamist, mille ülesandeks oleks teha ettepanekuid ja avaldada arvamusi ning soovitusi. Samuti on oluline võlanõustamise süsteemi edasine arendamine ja valdkonnas õigusnõustamise taseme tõstmine.

Kaalumist vajab võimalus rakendada põhimõtet, et pankrotipesast müüdavale varale Soomes käibemaksu ei rakendata. Samuti peaksid halduri poolt kohtumenetlusesse esitatavad hagid ja kaebused olema riigilõivuvabad.

Analüüsi vajab Põhjamaade kogemus registrite ja krediidiasutuste informatsiooni kasutamisel ning kogemus piiriülese pankrotimenetluse ja sissenõudmise teostamisel.

Nii nagu me kohtuvõimult ootame kiiret, efektiivset, ökonoomset ja kvaliteetset menetlust võimaldavat töökorraldust, ootame me seadusandjalt ja täitevvõimult eelnevalt nimetatud probleemide lahendamisele kaasa aitavaid õigusakte, ning muu hulgas vajadusel ka rahalist toetust.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mati Kadak
Koja esimees

/allkirjastatud digitaalselt/

Terje Eipre
Koja aseesimees, kutsekogu juhatuse esimees

Lisad:

1. Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja ettepanekud pankrotiseaduse ja teiste seaduste muutmiseks
2. Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja 23.01.2015 kiri nr 4-1/15-8 koos lisaga